

De Heilige Geest en de Heilige Schrift

Lezen: Zacharia 4:1-6 en 2 Petrus 1:12-21

Tekst: 2 Petrus 1:19-21

Zingen:

Ps. 119:8

Ps. 3:2

Ps. 119:47,65

Ps. 119: 53

Ps. 121:3,4

Geliefde gemeente, een van de kinderen in het gezin waar ik ben opgegroeid had de gewoonte om hardop te leren aan de keukentafel. Ik weet nog dat ik een kleine jongen was en het volgende hoorde. De leraar op school had het opgegeven om uit het hoofd te leren, een gedicht van Isaac da Costa, een Joodse man die tot bekering kwam. Het gedicht heet: *Bij het openslaan van het Boek der Boeken*. Het begint zo:

*Gedenk, o Christen, dag bij dag,
Dat wie Gods Woord wil onderzoeken
Geen eigen licht verwachten mag.*

Het gedicht ging nog verder:

*Voordat ge u dan begeeft tot lezen,
Val, Christen, val uw God te voet,
En dat een heilig, heilzaam vrezen
Zich meester maak' van uw gemoed.
Vraag, eer ge verder gaat, een zegen,
Vraag ogen, oren en een hart,
En Jezus Zelf kome u tegen
In dit Zijn Woord, bij vreugd' en smart.*

Vraag oren, ogen en een hart. Om het licht van Gods Geest. Ik moest daaraan denken bij de voorbereiding op de preek over deze tekst. Want het wordt heel nadrukkelijk gezegd in vers 20: *Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging*. Dat wil zeggen, niet van onze uitlegging. Wij hebben het licht van Gods Geest nodig. Met de hulp van de Heere willen wij daarover nadenken vanuit onze tekstwoorden.

We schrijven boven de preek: **De Heilige Geest en de Heilige Schrift**, en we letten op drie gedachten.

1. Allereerst: hoe Gods Geest het Woord ingaf (vers 21).
2. Vervolgens: hoe de Heilige Geest het Woord uitlegt (vers 20).
3. En tenslotte: hoe de Heilige Geest het Woord toepast (vers 19).

1. Hoe Gods Geest het Woord ingaf (vers 21)

We hebben, geliefde gemeente, deze middag de tweede Petrusbrief voor ons. We hebben het wel eens tegen elkaar gezegd toen het over deze brief ging: het is, zo mogen we het wel noemen, het

testament van Petrus, die aan het einde van zijn leven gekomen is. Vanmorgen, kinderen, jullie weten het hopelijk nog wel, ging het over Petrus die de Heere Jezus tot driemaal toe verloochende. En ondanks dat hij had gezegd dat hij de Heere Jezus niet kende, hebben de ogen van de Zaligmaker Petrus gezocht. Ogen van een alwetende Zaligmaker, van een lijdende Zaligmaker, maar ook van een ontfermende Zaligmaker, Die Petrus niet wilde loslaten, Die Petrus niet kon loslaten. En zo is het gebeurd, niet alleen dat de Heere Jezus Christus Zijn leven ook voor Petrus heeft gegeven, maar zo is het ook gebeurd dat de Heere Jezus na Zijn opstanding Petrus heel persoonlijk weer heeft opgezocht, hem in zijn ambt heeft hersteld en onderwezen vanuit de Schrift.

De jaren zijn voorbijgegaan, Petrus komt aan het einde van zijn leven. Kijkt u maar in 2 Petrus 1 vers 13 en vooral vers 14. Daar schrijft Petrus dat hij weet dat de aflegging van zijn tabernakel haast zal zijn, *gelijkerwijs ook onze Heere Jezus Christus mij dat heeft geopenbaard*. Dus Petrus weet dat zijn sterven dichtbij gekomen is. Dat heeft de Heere hem heel persoonlijk geopenbaard. Ik zeg niet dat dat nu nooit meer kan. In mijn eerste gemeente in Friesland heb ik in dat opzicht hele indrukwekkende verhalen gehoord van mensen die de Heere mochten kennen en vrezden. Ik noem u een voorbeeld: een oude man, al in de negentig, een profeet in zijn eigen huis, een levende christen. Op de laatste dag van zijn leven, toen de avond was gevallen over een klein dorpje aan de Waddenzee waar ze woonden, keek hij zijn vrouw aan en zei: ik wil je niet bang maken, maar het kon vandaag voor mij wel eens sterven worden. Hij deed een gebed, ging liggen op zijn bed en blies zijn laatste adem uit. Soms kan de Heere er nog steeds aan Zijn kinderen wonderlijke dingen bekendmaken, al zullen we het altijd moeten toetsen aan het Woord. Natuurlijk is het ook zo dat Gods kinderen zich soms kunnen vergissen, zelfs in wat ze denken dat hun bekendgemaakt wordt en wat toch een andere toepassing heeft.

Maar Petrus heeft het wel geweten, zijn levenseinde was heel dichtbij. En dan wil hij, we zouden zeggen op zijn oude dag, nog één keer aan degenen aan wie hij schrijft, de gemeenten, wijzen op de dingen die van de grootste waarde zijn. Hij schrijft dat in vers 12: *Waarom ik ook niet zal verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt*. Maar zolang ik in deze tabernakel ben, zolang ik het aardse lichaam heb, zolang ik hier op aarde ben, wil ik u opwekken door vermaning.

En wat geeft Petrus dan vooral nog mee? Dat vinden we in vers 16: *Want wij zijn geen kunstiglijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekendgemaakt hebben de kracht en de toekomst van onzen Heere Jezus Christus*. Petrus bedoelt dit: toen ik gepreekt heb, toen ik geschreven heb over de kracht van Christus, Zijn overwinnende kracht, Zijn bekerende kracht, de kracht waardoor Hij harten kan overwinnen en innemen, en toen ik heb gesproken in alle ernst over de toekomst van Christus, over Zijn naderende wederkomst, over het feit dat Hij komt om te oordelen de levenden en de doden, toen hebben wij, zegt Petrus, geen kunstiglijk verdichte fabelen, wij zouden zeggen verzonnen verhalen, nagevolgd. Maar, zo gaat Petrus verder, *wij zijn aanschouwers geweest van Zijn majesteit*. We zijn ooggetuigen geweest van de omwandeling van de Heere Jezus Christus op aarde. Het is niet zomaar iets moois wat we bedacht hebben.

Dat zegt Petrus vanuit het Woord van deze middag ook tegen onze jonge mensen, en misschien wel tegen mensen die zo kunnen twijfelen aan de waarheid van het Woord van God. Dat kan als je jong bent, dat kan ook als je ouder bent geworden. Ik heb u wel eens verteld over een Schotse dominee, Robert Bruce, een man die veel van de Heere geleerd had, maar zo in de strijd en in de vertwijfeling terechtkwam, dat hij op een dag onderaan de kansel zei: ik acht het een grote zaak als ik mag geloven dat er een God is. De duivel kan ook Gods kinderen nog zo bestoken met atheïstische gedachten. Maar nu zegt Petrus daartegen in: toen wij het Evangelie hebben

gepreekt, toen wij Gods Woord hebben gebracht, toen zijn we geen verzonnen fabelen nagevolgd, maar we zijn ooggetuigen en oorgetuigen geweest van de waarheid van het Woord van God.

En als we dan aan Petrus zouden vragen, zo in de avond van zijn leven: Petrus, als u nu terugdenkt aan die jaren dat u een volgeling en discipel van de Heere Jezus Christus mocht zijn, aan welke gebeurtenis denkt u dan vooral terug? Dan schrijft Petrus, u ziet dat in vers 17 en vers 18, vooral over die gebeurtenis toen hij met Hem op de heilige berg was. Wat is dat precies voor een gebeurtenis geweest? Het is de gebeurtenis van de verheerlijking op de berg. Wij kennen die geschiedenis wel, misschien dat er in de achterliggende periode van de lijdensweken wel een keer over gepreekt is. Maar toen die luchtige wolk, dat betekent een lichtgevende wolk waar een geweldige straling vanuit ging, neerdaalde, heeft Petrus het, samen met Johannes en Jacobus, gezien hoe heel de gedaante van de Heere Jezus begon te glanzen als het licht. En het aangezicht van de Heere Jezus begon te stralen als de zon: de verheerlijking op de berg.

Ik stip dat vanmiddag maar alleen aan, maar wat er toen gebeurd is, dat is dat God de Vader, God de Rechter, Zijn drukkende hand en Zijn toornende hand een ogenblik van Zijn Zoon heeft afgenomen. Wij belijden met de kerk van de Reformatie dat de Heere Jezus Christus de last van de toorn van God tegen de zonde heeft gedragen van het begin van Zijn menswording tot het einde van Zijn leven. Dat betekent dat heel die 33 jaren van Zijn leven de Heere Jezus gebukt en gebogen is gegaan onder de last van de toorn van God. Maar bij de geschiedenis van de verheerlijking op de berg neemt God de Vader die last even een ogenblik van Zijn Zoon af, en dan begint het aangezicht van de Heere Jezus te stralen als de zon. Dan begint Zijn kled te glanzen als het licht. Dat heeft Petrus gezien. En toen heeft Petrus ook nog gehoord, nadat Mozes en Elia gekomen waren en met de Heere Jezus hadden gesproken over Zijn aanstaande lijden en sterven, Zijn uitgang uit Jeruzalem, hoe er vanuit die wolk een stem klonk die zei: *Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem!*

Dat is de geschiedenis van de verheerlijking op de berg, en Petrus kon die geschiedenis ook in zijn levensavond nooit vergeten. Hoe de heerlijkheid aangewezen werd in Christus. Hoe vanuit de hemel die stem klonk die Christus aanwees als de lijdende Borg in Wie God Zijn welbehagen had. O nee, dat heeft Petrus op dat moment niet zo begrepen. Daar is later zoveel meer licht over gevallen, maar hij kon het nooit vergeten.

Mag ik het eens vragen aan onze ouderen, misschien wel even ver in de levensavond als Petrus? Hoe is het als u terugblijkt? Mag u weten in uw leven van hoe de hemel de aarde raakte, hoe de Heere sprak, hoe de Heere werkte, zodat u heerlijkheid mocht gaan zien in Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus? Hoe er vanuit het Woord, want de Heere werkt altijd weer door Zijn Woord als Hij het Woord ook spreekt tot het hart, maar hoe Hij vanuit het Woord en door Zijn Geest Zijn Zoon ging aanwijzen in al Zijn dierbaarheid, als Zaligmaker voor zo'n zondaar, zo'n verloren zondaar, als dat u was? Als u dat nu nog niet kent, als je daar nou nog een vreemde van bent, is het dan niet allernoodzakelijkst om te vragen: Heere, wilt U dat toch ook in mijn leven werken? Wilt U door Uw Woord en Geest toch ook zo werken dat ik het heel persoonlijk leren mag, ook al ben ik oud geworden, maar toch niet te oud om nog te leren waarom ik Christus nodig heb, om te leren wie ik ben in het licht van God en wie God is, maar ook om te leren wie Christus is?

Petrus herinnert het, hij roept het terug voor de aandacht, en dan gaat hij verder. Dan is hij bij onze tekst en zegt in vers 19: *En wij hebben het profetische woord*, dat wil zeggen het woord van de profeten, het Oude Testament. Dat was in de tijd van Petrus de Bijbel. *Wij hebben het profetische woord*, wij hebben het Woord van God dat beschreven is. En dan gaat Petrus verder en zegt hij aan het begin van vers 19: *dat zeer vast is*. In de oorspronkelijke taal staat er een woord dat we ook

mogen vertalen met 'dat nog vaster is'. Petrus, is er dan iets dat nog vaster is dan wat u daar zag bij de verheerlijking op de berg, toen die stem uit de hemel klonk? Ja, als een stem uit de hemel klinkt, zo zegt een van de oude schrijvers, dan kan de duivel een uur daarna alweer aan de deur van je hart staan en zeggen: maar heb je het je niet verbeeld? Was het wel waar? Is het wel echt een stem uit de hemel geweest? En daarom zegt Petrus: maar wij hebben het profetische woord, het Woord van God, dat zeer vast, nog vaster is.

Waarom? Waarom is dat Woord van de Heere, het Woord van het Oude Testament in de tijd van Petrus, maar wij mogen het natuurlijk doortrekken naar het Nieuwe Testament, heel dat Woord van God wat opengaat, jonge vrienden, op de catechisatie, wat naar ik hoop ook opengaat in jouw persoonlijke leven op je kamer, wat u voor u hebt in de kerkbank, wat iedere zondag weer bepreekt wordt, waarom is dat Woord van zo onschatbare waarde? Voor een antwoord op die vraag lezen we dan eerst vers 21: *Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil van een mens*. Met andere woorden, voor alle 66 Bijbelboeken die er in onze Bijbel te vinden zijn geldt: die zijn niet geschreven omdat een mens dat zo graag wilde. Als we de boeken van Mozes voor ons hebben, of de psalmen van David, of de brieven van Paulus, of de vier evangeliën, of de profetieën van Jesaja, noemt u maar op, dan hebben wij die boeken niet voor ons, wij hebben Gods Woord, de Bijbel niet voor ons omdat Jesaja zo graag iets wilde schrijven, of David, of alle andere Bijbelschrijvers. Zij hebben niet geschreven wat zij wilden. Dan zou de Bijbel een menselijk boek zijn.

En in de ogen van heel veel mensen, ook in onze tijd, is de Bijbel een menselijk boek, een inspirerend boek misschien, waardevol, maar niet meer dan, laat ik zeggen, een inspirerend gedicht, of een inspirerend muziekstuk, of een schilderij waar je met bewondering naar kan kijken, maar ergens houdt het daar weer op. Maar dat is niet het Bijbelse geloof ten aanzien van het Woord van God. Wij geloven dat het Woord van God niet is voortgebracht door de wil van een mens, maar, zo gaat vers 21 verder: *de heilige mensen Gods, door den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben zij gesproken*. Wat is het wonder van het Woord van God, wat is het wonder achter iedere bladzijde in jouw Bijbel? Dat is dat de Heilige Geest in de loop van de eeuwen, in de periode tussen Mozes en Johannes op Patmos (Openbaring), dat de Heilige Geest in die honderden, zelfs duizenden jaren, mensen heeft gedreven, mensen heeft afgezonderd, mensen in dienst heeft genomen en ze het Woord van God heeft ingegeven, zodat Gods Woord, zoals we het voor ons hebben, de Bijbel, ook echt Gods Woord is, zodat er precies dat staat wat de Heere wilde dat er zou staan.

Het Woord door Gods Geest ingegeven. De Heilige Geest heeft mensen aangedreven, en dat moet ons vervullen met hele diepe eerbied voor het Woord van God. Vandaar dat gedicht waar ik de preek mee begon: *Bij het openslaan van het Boek der Boeken*. Bedenk: Gods heilig Woord, onverdiend aan u, aan jou en aan mij gegeven als een kostbare schat, door de Heilige Geest ingegeven.

Iemand zegt: ja dominee, ik geloof dat wel, ik ben het er van harte mee eens. Als dat het eerste punt is, dan kunnen we wel naar het tweede gaan. Maar nog een vraag: mijn collega, of mijn vriend of vriendin, of mijn medestudent, of mijn klasgenoot, of misschien wel mijn eigen kind, of mijn man of vrouw, die gelooft dat niet. Hoe kun je daar nou over spreken, over de waarheid van het Woord van God? Ja, dat is moeilijk. Allereerst: bidden, veel bidden of de Heilige Geest, Die het Woord ingaf, ook zal overtuigen van de waarheid van het Woord. Maar ik wil u toch nog heel kort op een paar dingen wijzen.

Denk eens, om iets te noemen, aan de eenheid van de Schrift. Dat is echt iets bijzonders. Dat in heel Gods Woord, in al die Bijbelboeken die ontstaan zijn in schriftelijke vorm, laat ik zeggen in

een periode van zo'n 2100 jaar, van Mozes tot Johannes op Patmos, een periode van meer dan 2000 jaar, dat in die lange periode in ieder Bijbelboek het stempel van de eenheid van de Schrift terug te zien is. Het gaat over die ene Drie-enige God. Het gaat over het ene nodige. Het gaat altijd weer, of u nu Genesis hebt, of Prediker, of Timotheüs, over die ene weg der zaligheid. Het gaat altijd weer over de ene Naam, over de twee wegen, over de drie stukken. Gods Woord vormt, in al zijn verschillen die natuurlijk ook te ontdekken zijn tussen Bijbelboeken, een wonderlijke eenheid.

Denk ook aan de verhevenheid van de Schrift. De verhevenheid dat het in het Woord van God gaat om het allerbelangrijkste: om de vraag hoe zal ik eeuwig leven kunnen vinden? Hoe zal ik vrede vinden met God? Het gaat over de ene ware God. Het gaat ook in Gods Woord over het kostbaarste wat jij hebt, jonge vriend, en dat is jouw onsterfelijke ziel. Als je nou door Rotterdam gaat, het maakt natuurlijk niet uit waar we wonen, maar ik denk ook even terug aan die zeven jaar dat wij in Rotterdam woonden, je gaat door de straten, kan het toch wel eens op je afkomen. Je ziet al die reclame, je ziet al die mensen lopen, en dan kan het zo op je afkomen: hoeveel mensen zouden er nou weten dat ze een ziel hebben voor de eeuwigheid? Hoeveel mensen met wie je in aanraking komt op je werk, hoeveel mensen met wie je spreekt of aan wie je iets verkoopt, hoeveel zouden het weten? In Gods Woord, in dat verheven Woord van God, gaat het over het allerbelangrijkste, het ene nodige. Het gaat over het hoogste geluk, en het gaat ook over de grootste rampzaligheid waar wij allemaal voor gewaarschuwd moeten worden in alle eerlijkheid. Het gaat over God in Zijn oneindige goedheid, maar het gaat ook over de mens in zijn oneindige verdorvenheid. Het gaat over de vraag: hoe kunnen die twee nu bij elkaar komen? De verhevenheid van Gods Woord.

En wat probeert de duivel ons daarvan af te leiden, van dat Woord van de Heere, met allerlei filmpjes waarvan je misschien wel weet, sommige, nee, dat kan echt niet, Maar sommige, waarvan je misschien wel zegt, jongeren, als je dat kijkt, nou ja, er zit niet zo heel veel verkeerd in, toch? Er zit geen vloek in, geen rare dingen, geen onzedelijke dingen, dat kan toch wel? Maar hoeveel tijd kan de duivel je op die manier afnemen, waarbij hij je wil afleiden van het Woord van God dat antwoord geeft op de allerbelangrijkste vraag in je leven? Het Woord van God dat jou ook de allerbelangrijkste vraag wil leren: wat moet ik doen om zalig te worden? De verhevenheid van de Schrift.

Nog een punt wat ik even noem: de waarheid van de Schrift. Want dat ziet u ook, juist omdat de Bijbel is ontstaan, geschreven, menselijk gesproken, in een periode van meer dan 2000 jaar, ziet u ook dat wonderlijke dat het op de ene plaats in de Schrift voorgezegd wordt, Jesaja 53 bijvoorbeeld, maar dat het later in vervulling gaat, het Lijdensevangelie. Daarin ziet u de waarheid van de Schrift. En om het maar even heel gewoon en duidelijk uit te leggen: het kan natuurlijk niet zo zijn geweest dat Lucas en Jesaja met elkaar hebben afgesproken: nou Jesaja, dan schrijf jij een voorspelling, een voorzegging, en dan schrijf ik dat het uitgekomen is. Want die mensen leefden honderden jaren na elkaar. Dus de Schrift in zichzelf is al een getuigenis van de waarheid en de betrouwbaarheid van God.

Dus nog iets, en dat is het laatste wat ik nog noem als het gaat over dat verheven Woord van God: dat is de ervaring in mensenharten. Er zijn door Gods genade ook mensen in Kralingen die hebben ontdekt dat dat Woord niet maar een mensenwoord is, maar dat het Gods Woord is. Er zijn toch ook hier vanmiddag mensen die dat Woord wel eens in verwondering aan hun hart hebben gedrukt, die hebben ondervonden hoe de Heere dat Woord wilden gebruiken, krachtig, in uw leven. Misschien ook wel heel verborgen voor anderen aanvankelijk, maar krachtig, zodat het u bekend ging maken met wie God is en wie u zelf was, en dat het echt uw hart ging veranderen en ging bekeren? Dat het Woord werd gebruikt om u bekend te maken met wie Christus is, dat dat Woord u alles is geworden? En misschien dat er vanmiddag ook wel iemand is en die zegt: ik durf

van al die dingen die u zojuist zei niets echt helemaal zomaar te beamen, maar één ding wel: *Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door zijn smaak en hart en zinnen strelen.*

We gaan eerst zingen Psalm 119 vers 53: *Uw Woord is mij een lamp voor mijnen voet, Mijn pad en licht, om 't donker op te klaren.* En de Heere geve dat dat de belijdenis mag zijn van ons, heel persoonlijk.

2. Hoe de Heilige Geest het Woord uitlegt (vers 20)

We zouden, gemeente, onze tekst lezen in de omgekeerde volgorde, dus na vers 21 vers 20 en dan vers 19. Ik moet over die twee resterende verzen wat korter zijn vanwege de tijd, maar vers 20, nog even iets daarover: *Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging.* Dat staat er met nadruk bij. Wij mogen de Schrift, wij mogen de Bijbel dus niet uitleggen naar eigen inzicht. Gods Woord, ingegeven door de Heilige Geest, is niet bedoeld zodat het een Schrift is en wordt van eigen uitlegging. Dat staat haaks op onze tijd, want onze tijdgeest is helemaal vol van: ja, hoe zeggen we het dan, nou, ik voel bij deze tekst dit, en naar mijn idee wordt er dit mee bedoeld. En in onze tijd kunt u dat ook horen dat mensen zeggen: met dat stukje uit Gods Woord heb ik niet zoveel, ik ben meer de man van dat Bijbelboek, of dat is iets, ja, dat is denk ik voor een andere tijd. Zo mogen wij met het Woord van God niet omgaan.

Gods Woord is geen Woord van eigen uitlegging. Dat betekent: wij mogen het niet naar eigen inzichten uitleggen, wij mogen het niet naar onze eigen hand zetten, wij mogen ook niet zomaar hele stukken van Gods Woord tussen haken zetten, zoals in kerkelijk Nederland in onze tijd wel meer en meer gebeurt. Dan laten we dit liggen, dan denken we verder, u hebt het misschien wel eens gehoord, dan denken we wat verder met Paulus. Paulus schreef het toen, 2000 jaar geleden, voor die situatie, maar goed, als hij schreef, om maar een voorbeeld te noemen, dat de vrouw niet in het ambt kon dienen, dan is dat in onze tijd natuurlijk heel anders, want wij leven in een andere tijd. En zo zegt men dan ook nog: de Heilige Geest leidt ons verder en leert ons dan dat wat er in het Woord staat nu iets heel anders betekent. Geen Schrift van eigen uitlegging.

Wat betekent die tekst dan nog meer? Het betekent dat wij zo onmisbaar nodig hebben de leiding en het licht van Gods Geest bij de uitleg van de Bijbel. En dat hebben niet alleen dominees nodig, maar dat heeft iedereen die de Bijbel leest nodig. Heere, wilt U mij leren en onderwijzen, en geef U dat ik het Woord zo mag verstaan zoals U het hebt bedoeld? Wilt U Zelf mijn Leidsman wezen? Ja, maar nog een stapje verder, gemeente, want dan zegt er iemand: ja dominee, maar als u het zo zegt, dan kan het toch nog steeds dat mensen zeggen: ja maar, kijk, de Heilige Geest heeft mij dit geleerd, en de Heilige Geest zegt tegen mij dat het dat betekent. Hoe werkt de Heilige Geest dan? Hoe legt Hij het Woord uit?

Onze vaders hebben ons er altijd op gewezen dat de Heilige Geest gebruik maakt van het Woord om het Woord uit te leggen. Dus hoe moeten wij Gods Woord uitleggen, hoe moeten we het verstaan? Biddend om het licht van Gods Geest, maar ook de Bijbel zo uitleggend dat Schrift met Schrift wordt verklaard, dat het ene gedeelte vanuit de Bijbel wordt uitgelegd met behulp van het andere gedeelte uit Gods Woord. Dat het Woord op de ene plaats als het ware een lamp is om de andere plaats te beschijnen, dat de eenvoudiger te begrijpen gedeeltes een licht werpen over de duisterder plaatsen in de Schrift. En wij hebben zo nodig, als we Gods Woord zo proberen te lezen, te onderzoeken, zo proberen te verstaan, dat we bewaard worden voor alle afdwaling.

We zijn, dat wil ik wel even zeggen, in onze situatie van land en volk natuurlijk wel gezegend met kostbare middelen om Gods Woord te onderzoeken. Ik noem u, te midden van de veelheid die ons overgeleverd is, alleen maar even de kanttekeningen. Die kunt u allemaal thuis raadplegen, en als

u het niet zou kunnen, dan moet u zeker een Bijbel met kanttekeningen kopen. Wat staat daar een schat in van Bijbeluitleg, al honderden jaren geleden door Godvrezende dienaren van het Woord, met ook veel kennis begiftigd, maar boven alles met veel genade, neergeschreven in de kanttekeningen. En natuurlijk weet ik ook, net zoals u, de kanttekeningen zijn niet onfeilbaar. Gods Woord is onfeilbaar, in de kanttekeningen is dat wel het werk van mensen geweest, maar wat heeft de Heere erdoorheen een kostbare schat toevertrouwd aan Zijn Kerk.

Gods Woord onderzoeken, maar met vrees in het hart: Heere, bewaar ons voor afdwaling. Het Woord van God is geen Schrift van eigen uitlegging. Dat betekent ook dat als de Heere u misschien wel eens een woord heel persoonlijk gaat spreken, dat het ook echt wel nuttig en nodig is dat u onderzoekt, in alle eenvoud onderzoekt, wat dat woord betekent. Soms kan een woord ook verkeerd worden toegepast. Dan hoort u een woord, misschien op de klank af, u probeert dat toe te passen, maar misschien wel onterecht. Het kan goed zijn om dat met de hulpmiddelen die we ontvangen hebben ook echt te onderzoeken.

Ik weet, gemeente, om één voorbeeld te geven, dat de Heere Zijn krachtige roep liet horen in mijn eigen leven om dienaar van het Woord te worden, en Hij gebruikte daarvoor een woord uit de profetie van Haggai. Dat woord kwam met kracht tot me, en ik wist ook: het is van de Heere. Maar nadien kwam wel de vraag: heb ik dat woord nu goed begrepen? Dan moet het ook onderzocht worden, dan moet het ook de toets kunnen doorstaan van zo'n onderzoek. Heb ik echt in dat woord gehoord wat dat woord ook wil zeggen? En daarvoor hebben we nodig, zeker de middelen, maar ook het licht van Gods Geest en de leiding van Gods Geest.

Weet u, gemeente, en dat is het laatste wat ik over vers 20 zeg, weet u wat het wonder is? Dat de Heere nu niet alleen Zijn Woord heeft ingegeven, geïnspireerd, zoals we dat wel zeggen, dat er een onfeilbaar Woord van God voor ons ligt, maar dat de Heere ook nog een Leidsman wil zijn, Die jongeren en ouderen wil leiden in het onderzoeken, het overdenken van Zijn Woord.

3. Hoe de Heilige Geest het Woord toepast (vers 19)

Dan zijn we bij de laatste, vers 19. We lezen nog één vers terug. Want hoe is dat Woord dan bedoeld? Vers 19 zegt: *Wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt.* Dat u daarop let, dat je daar met ingespannen krachten je in verdiept, dat je dus met ingespannen krachten luistert naar de preken als die hier gehouden worden, ook de komende weken, dat je Gods Woord leest en overdenkt, dat je daar ook echt moeite voor doet. Ik bedoel dat niet op een verkeerde manier, activistisch, gemeente, maar wij kunnen ook verloren gaan, dat moeten de mensen die lui zijn in het gebruik van de middelen eens onthouden. Wij kunnen zo verloren gaan dat we tot in de eeuwen der eeuwigheid zullen horen: waarom heb ik Gods Woord zo veracht toen het op mijn kamer lag, toen het in mijn oor gepredikt werd? Waarom heb ik de middelen niet willen gebruiken?

Daarom: acht geven op het Woord. Dat wil zeggen: dat Woord lezen, dat Woord onderzoeken, daar ingespannen naar luisteren. Maar hoe wil de Heere dat Woord dan gebruiken? Als, zo zegt vers 19, *een licht, schijnende in een duistere plaats.* Kinderen, dat beeld begrijpen jullie natuurlijk in de tekst. Als nou vanavond donker is, of een andere avond, en je zou alle lampen even een keer uitdoen, het is helemaal donker in huis, je zet dan op de tafel één lamp, een licht schijnende in een duistere plaats. Die lamp straalt licht uit en die laat zien wat er in zo'n donker vertrek aanwezig is. Wel, zo is Gods Woord bedoeld, zegt Petrus in zijn geestelijke testament: *een licht, schijnende in een duistere plaats.* Letterlijk staat er in het Grieks van het Nieuwe Testament: een vuile plaats, of, zo mogen we het ook vertalen, een verwilderde plaats.

Waar is die plaats? Waar is die vuile plaats? Waar is die verwilderde plaats? Iemand zegt: ja, denk dat ik het wel weet, de wereld met al zijn zonden, al zijn verkeerdheid. Ja, ook de wereld, dat wordt ook wel bedoeld. Wat hebben wij in deze wereld, die verwilderd is, die in zoveel opzichten onrein is, en bij de wereld kun je ook denken aan de digitale wereld, internet met al zijn mogelijkheden, wat hebben wij in die verwilderde, duistere plaats de lamp van het Woord van God nodig. Gij doet wel dat gij er acht op geeft als op een licht schijnende in een duistere plaats.

Maar er is hier vanmiddag misschien ook iemand en die zegt: dominee, de wereld, helemaal waar, maar die verwilderde en duistere plaats, die vind ik hier van binnen ook, mijn eigen hart, mijn zondige hart, mijn van God vervreemde hart, mijn verstokte hart vanwege de zonde, een duistere plaats, een vuile plaats, een bron van wanbedrijven, een verwilderde plaats. En nu zegt Petrus in zijn testament, dat Gods Woord gegeven is als een licht dat wil schijnen in een duistere plaats. Wat een zegen als dat mag gaan gebeuren, als het licht van Gods Woord gaat schijnen in de duisternis van je verloren bestaan, als dat Woord gaat ontdekken en je echt gaat laten zien wie je bent, als dat Woord licht gaat werpen op wie ik ben, maar ook op wie God is, als dat Woord licht mag gaan werpen op de Middelaar Gods en der mensen, de Heere Jezus Christus, *een licht, schijnende in een duistere plaats.*

Als nou alles in je leven donker is, geestelijk gesproken, om je heen, maar ook van binnen, dan zegt Petrus vanmiddag, jong meisje, man, vrouw: je doet wel als je acht geeft op dat Woord van God als een licht schijnende in een duistere plaats. En dan die prachtige woorden die volgen: *totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.* De morgenster, die heb je vast al eens een keer gezien, 's ochtends op een zomerochtend, een uur of zo voordat het licht wordt, daar kun je aan de oostelijke hemel een hele felle, lichtgevende ster, een planeet eigenlijk, zien. Na de zon en de maan is het datgene aan de sterrenhemel wat het meeste licht geeft: de morgenster. En die morgenster laat heel bijzonder in de zomertijd zien: de morgen komt eraan.

De morgenster, die kende Petrus. Petrus was visserman geweest op het meer van Galilea. Die had Petrus vaak gezien als hij in de nacht aan het vissen was geweest met de anderen, en de nacht was bijna voorbij, dan prijkte daar aan de oostelijke hemel de morgenster. En die morgenster predikte: de dag komt. Dat beeld gebruikt Petrus hier, geleid door de Heilige Geest, en hij zegt: *totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.* En dan zegt onze kanttekening: de morgenster, dat is Christus.

Zitten er hier deze middag mensen die daar zo naar uitzien, dat Christus zal opgaan in uw harten? In een eerste verschijning om iets te mogen ontwaren van Zijn dierbaarheid, van Zijn bemiddelbaarheid, van Zijn Middelaarsgestalte voor u, heel persoonlijk? Gij doet wel als gij acht geeft op het Woord van God, schijnend, ontdekkend schijnend in de duisternis van uw vuile hart, van uw verwilderde hart. Maar gij doet er wel aan als gij er acht op geeft, en dan die kostbare belofte erbij, leg uw vinger er maar eens bij: *totdat de morgenster opgaat in uw hart.*

Wat zou het een zegen zijn als er een jongen, een meisje, een man of een vrouw aan het einde van deze zondag mag neerknielen bij de tekst en het bidt. *Totdat, datzelfde totdat uit Psalm 123: Onze ogen zijn op den HEERE, gelijk de ogen des dienstknechts op de hand zijns heren, en gelijk de ogen der dienstmaagd op de hand harer vrouw; also zijn onze ogen op U, totdat Gij ons genadig zijt.* Totdat de morgenster opgaat in het hart van een mens die hier vanmiddag zit, in de duisternis van zijn verloren zondig bestaan, en niet weet hoe het licht moet worden, maar vanmiddag wordt het u toegeroepen: *totdat de morgenster opgaat,* in Zijn eerste verschijning, maar ook in Zijn hernieuwde verschijning. Als u iets van die heerlijkheid hebt mogen zien, maar alles nadien weer, en misschien dat u het wel moet zeggen met beschuldiging van uzelf, zo donker werd. Heere, wilt

U geven dat ik opnieuw iets mag gaan zien van die lichtende Morgenster, de Heere Jezus Christus, Die met Zijn genadelicht zoveel troost kan verspreiden in mijn nameloze arme hart?

Totdat de morgenster opgaat in uw hart. En dan tenslotte, en dat is het laatste wat die uitdrukking zeggen wil, in Zijn laatste verschijning. Daar wijst Petrus in deze tekst ook naar: *totdat de dag aan zal lichten.* In het leven van u die de Heere mag kennen en vrezen, zal toch, nee, niet altijd het heimwee even levendig zijn, dat niet, maar er zal toch wel eens een heimwee zijn in uw hart: wanneer komt die dag dat mijn overblijvende zonde geen scheiding meer zal maken, geen gevoelige scheiding meer zal maken tussen Christus en mijn ziel? Wanneer komt toch die dag dat ik de Heere niet meer hoef te bedroeven met al dat vuile dat daar nog binnen in me woont? Wanneer komt die dag dat ik de Heere niet meer bedroeven zal met mijn ongeloof en met mijn God-onterende twijfelingen? Wanneer komt die dag dat ik Hem mag aanschouwen? *Totdat de morgenster opga,* dat is ook Christus in Zijn laatste verschijning.

En tot die tijd hebben wij het profetische Woord, dat zeer vast is. En gij doet er, Kerk van de Heere hier in Kralingen, en gij doet er, kind van God, wel en goed aan als gij er acht op geeft als op een licht schijnende in een duistere plaats. En als je nog voor eigen rekening leeft, nog wil de Heere die lamp van Zijn Woord laten schijnen in het hart van een zondaar, opdat die tot bekering gebracht mag worden.

De Heere zegene Zijn Woord.

Amen.